

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการฝึกอบรมนักศึกษาให้เป็นผู้สัมภาษณ์ พร้อมจัดทำคู่มือการฝึกอบรมการสัมภาษณ์ และทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์ที่ใช้รูปแบบการฝึกอบรมที่ต่างกันระหว่างผู้สัมภาษณ์สองกลุ่ม โดยมีวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการได้กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. ผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษาหญิงกลุ่มสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่สมัครเป็นผู้สัมภาษณ์และคัดเลือกไว้ 10 คน ประกอบด้วยนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ 7 คน คณะศึกษาศาสตร์ 2 คน และคณะบริหารธุรกิจ 1 คน สุ่มเข้ากลุ่มโดยวิธีจับฉลาก ได้ 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมรูปแบบฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม และรูปแบบฝึกอบรมต่อเนื่อง
2. ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมทางเพศ จากคณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิจิตรศิลป์ และคณะบริหารธุรกิจที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ไม่จำกัดชั้นปี โดยในชั้นแรกได้รวบรวมรายชื่อนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมทางเพศจากการสอบถามนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมทางเพศเหมือนกัน บุคลากร และอาจารย์จากคณะที่ศึกษาดังกล่าว แล้วเลือกตัวอย่างแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) ได้นักศึกษาชายจำนวน 50 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มตามผู้สัมภาษณ์ที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 2 รูปแบบ รูปแบบละ 25 คน ประกอบด้วยคณะมนุษยศาสตร์ 21 คน คณะสังคมศาสตร์ 16 คน คณะวิจิตรศิลป์ 2 คน คณะศึกษาศาสตร์ 8 คน และคณะบริหารธุรกิจ 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 2 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามในการคัดเลือกนักศึกษาหญิงเพื่อเป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยให้นักศึกษาหญิงที่สมัครเป็นผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตอบ (ดูภาคผนวก จ. หน้า 133)

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเป็นผู้ตอบ หลังจากการสัมภาษณ์แต่ละคนสิ้นสุดลง เพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิธีการสัมภาษณ์ กิริยาท่าทางของผู้สัมภาษณ์ และบรรยากาศในขณะที่สัมภาษณ์ (ดูภาคผนวก จ. หน้า 134)

2. แบบสังเกต ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกต 2 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยใช้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาหญิงที่สมัครเป็นผู้สัมภาษณ์ที่เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างรับการฝึกอบรม (ดูภาคผนวก จ. หน้า 135)

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยใช้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาหญิงที่เป็นผู้สัมภาษณ์ และนักศึกษาชายผู้ให้สัมภาษณ์ระหว่างสัมภาษณ์ (ดูภาคผนวก จ. หน้า 136)

3. แบบสัมภาษณ์ เป็แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในลักษณะของแนวคำถาม (Interview Guide) เพื่อให้ให้นักศึกษาผู้สัมภาษณ์ใช้ประกอบในการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแบบการตะล่อมกล่อมเกล่า สัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาในหัวข้อเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ และความคาดหวังในการยอมรับทางสังคมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : ศึกษากรณีพฤติกรรมเพศชาย (ดูภาคผนวก จ. หน้า 137-138)

4. แบบบันทึกสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสร้างและใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม เพื่อซักถามปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มหลังจากการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง (ดูภาคผนวก จ. หน้า 139)

5. แบบประเมินผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างและใช้แบบประเมินผลการสัมภาษณ์ เพื่อประเมินผลการสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละแบบ ประเมินผลโดยการสร้างข้อสรุปย่อยเพื่อเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของข้อมูล (ดูภาคผนวก ฉ. หน้า 141-155)

การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานวิจัย
2. สร้างเครื่องมือและตรวจแก้ไข

แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ประสบการณ์ในการเป็นผู้สัมภาษณ์หรืองานวิจัย การมีความรู้หรือการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องที่จะสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อการสัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์

แบบสังเกต ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกต 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การตรงต่อเวลา การตั้งใจฟัง การซักถาม การออกจากห้องขณะที่กำลังฝึกอบรมของผู้สัมภาษณ์ที่เข้ารับการฝึกอบรม

แบบบันทึกสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกสนทนากลุ่มมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่พบในการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบที่ใช้ในการฝึกอบรม

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ในลักษณะของแนวคำถาม มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก วิธีการเลี้ยงดู การเริ่มรู้สึกตัวว่ามีพฤติกรรมทางเพศ ความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของตน การแสดงออกของพฤติกรรม ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีพฤติกรรมนั้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับ และความคาดหวังในการยอมรับของสังคม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความครอบคลุมตามเนื้อหา และนำมาแก้ไข

3. ทดลองใช้เครื่องมือ และปรับปรุงเครื่องมือ

หลังจากที่สร้างแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยทดลองใช้แบบสัมภาษณ์และการถามแบบตะล่อมกล่อมเกลากับนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน และทดลองใช้แบบสอบถามถามความคิดเห็นและความรู้สึกในขณะที่ให้สัมภาษณ์ และได้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์จริง

การสร้างรูปแบบการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์

การสร้างรูปแบบการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานวิจัย เกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยสร้างรูปแบบการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ โดยพัฒนาจากรูปแบบการฝึก

อบรมอาสาสมัครนักเรียนให้เป็นผู้สัมภาษณ์นักเรียนแบบพัฒนาทักษะของฉลาด ตั้งวินัยชัย (2536, หน้า 34) ได้รูปแบบการฝึกอบรม 2 รูปแบบคือ รูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม และรูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 รูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม ประกอบด้วย 12 ขั้นตอน ฝึกอบรม 3 วัน วันที่ 1 และ 2 ใช้เวลาวันละ 2 ชั่วโมง วันที่ 3 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 7 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้ฝึกอบรมอธิบายให้ผู้สัมภาษณ์ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างและทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ 2 รูปแบบ และจัดทำคู่มือการฝึกอบรมการสัมภาษณ์ และเพื่อเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์ 2 กลุ่ม คือ รูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนจะออกงานสนาม และรูปแบบการฝึกอบรมต่อเนื่อง

ขั้นที่ 2 อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

ผู้ฝึกอบรมอธิบายให้ผู้สัมภาษณ์ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ เพื่อต้องการข้อมูลที่เป็นความรู้ความคิดหรือความรู้สึกที่เป็นจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยวิธีการถามแล้วจดบันทึกคำตอบให้ตรงประเด็นของคำถามและให้ได้ครบทุกข้อของแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 อธิบายขั้นตอนการสัมภาษณ์

ผู้ฝึกอบรมอธิบายขั้นตอนการสัมภาษณ์ ซึ่งมีอยู่ 3 ขั้นตอน

1. ขั้นก่อนสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องแนะนำตัวว่าเป็นใคร มาจากองค์การใด การวิจัยได้รับความสนับสนุนจากใคร อธิบายเรื่องและวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับการคัดเลือกอย่างไร การเก็บข้อมูลจะเป็นความลับ ประโยชน์ที่จะได้รับ การพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง พร้อมทั้งขออนุญาตและชี้แจงเหตุผลในการใช้เครื่องบันทึกเสียง(เทป)

2. ขั้นสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์แบบตะล่อมกล่อมเกล่า โดยถามทีละแนวคำถามตามแบบสัมภาษณ์ การถามทีละคำถาม การตั้งคำถามให้เกี่ยวพันกัน การใช้ภาษาในการสัมภาษณ์ การหลีกเลี่ยงคำถามที่กระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ การจดบันทึกการสัมภาษณ์

3. ขั้นปิดการสัมภาษณ์ ตรวจทานคำตอบต่อหน้าผู้ให้สัมภาษณ์ ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ยืนยันที่จะรักษาเรื่องที่คุยกันเป็นความลับ การขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์

แนะนำนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับผู้ให้สัมภาษณ์คนอื่นๆ กล่าวอาลาหรือแสดงอาการ เลิกสัมภาษณ์ พร้อมทั้งกล่าวขอความร่วมมืออีกในครั้งต่อไป หากต้องมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลเพิ่มในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 4 อธิบายการสัมภาษณ์แบบตะล่อมกล่อมเกล่า

อธิบายถึงความหมาย ประเภท วิธีการ และลักษณะของคำถามตะล่อม
กล่อมเกล่า

ขั้นที่ 5 อธิบายวิธีจัดบันทึกการสัมภาษณ์

อธิบายถึงการบันทึกคำสัมภาษณ์ การทำบันทึกย่อ การทำบันทึกฉบับ
สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 บรรยายเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

บรรยายถึงความหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และสาเหตุของการมี
พฤติกรรมทางเพศ

ขั้นที่ 7 อธิบายความหมายของแนวคำถามและการใช้คู่มือผู้สัมภาษณ์

อธิบายให้ทราบถึงความหมายของแนวคำถามแต่ละข้อ จุดมุ่งหมายของ
คำถามและการใช้คู่มือผู้สัมภาษณ์ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 8 อธิบายถึงคุณลักษณะที่ดีของผู้สัมภาษณ์และเทคนิคในการ

สัมภาษณ์

อธิบายให้ทราบถึง การมีความซื่อสัตย์ การมีจรรยาบรรณ การตรงต่อ
เวลา การควบคุมอารมณ์ การมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การมีความ
สามารถในการพูดคุย การมีบุคลิกภาพที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเป็นคนช่างสังเกต
ความรับผิดชอบในการสัมภาษณ์ ความอดทน ความรู้ในเรื่องที่ทำการสัมภาษณ์ การสร้าง
บรรยากาศในการสัมภาษณ์ การยึดหลักของการแลกเปลี่ยนกัน การใช้เวลาในการสัมภาษณ์
การตั้งใจฟังคำตอบ การทำใจให้เป็นกลาง การสังเกตท่าทีและอารมณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์
และการใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์แบบตะล่อมกล่อมเกล่า

ขั้นที่ 9 สาธิตและฝึกทดลองสัมภาษณ์

ผู้ฝึกอบรมสาธิตการสัมภาษณ์ และฝึกให้ผู้สัมภาษณ์ทดลองสัมภาษณ์
โดยให้ผู้สัมภาษณ์จับคู่กัน 3 คู่ สำหรับผู้สัมภาษณ์ที่เหลืออีก 1 คนจับคู่กับผู้ฝึกอบรม แล้ว

เปลี่ยนกันเป็นผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ในระหว่างคู่ของตน การฝึกทดลองสัมภาษณ์เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการแนะนำตัว จนกระทั่งยุติการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 10 อธิบายให้ทราบถึงวิธีการประมวลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และฝึกปฏิบัติ

ผู้ฝึกอบรมอธิบายให้ทราบถึงการกำหนดเลขหมายระบุกรณี การทำดัชนีข้อมูล การทำข้อสรุปชั่วคราว การวิเคราะห์ข้อมูล และฝึกประมวลข้อมูล

ขั้นที่ 11 การสัมภาษณ์ภาคสนาม

เป็นการให้ผู้สัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์นักศึกษาชายที่เป็นตัวอย่าง

ขั้นที่ 12 สนทนากลุ่ม

ผู้ฝึกอบรมและผู้สัมภาษณ์สนทนากลุ่ม เพื่อซักถามปัญหา อุปสรรคในการสัมภาษณ์ ตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม

2.2 รูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง ฝึกอบรม 1 วัน ใช้เวลา 7 ชั่วโมง มีขั้นตอนทั้งหมด 14 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 11 มีวิธีการเหมือนกับรูปแบบการฝึกอบรมแบบเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม ส่วนขั้นที่ 12 ถึงที่ 14 มีดังนี้

ขั้นที่ 12 สนทนากลุ่มครั้งที่ 1

ผู้สัมภาษณ์และผู้ฝึกอบรมสนทนากลุ่ม เพื่อซักถามปัญหา และอุปสรรคในการสัมภาษณ์ ซึ่งต่างจากรูปแบบการฝึกอบรมแบบเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม คือ ในขั้นนี้รูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง ยังไม่สนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบต่อเนื่อง

ขั้นที่ 13 การพิจารณาข้อมูลร่วมกัน

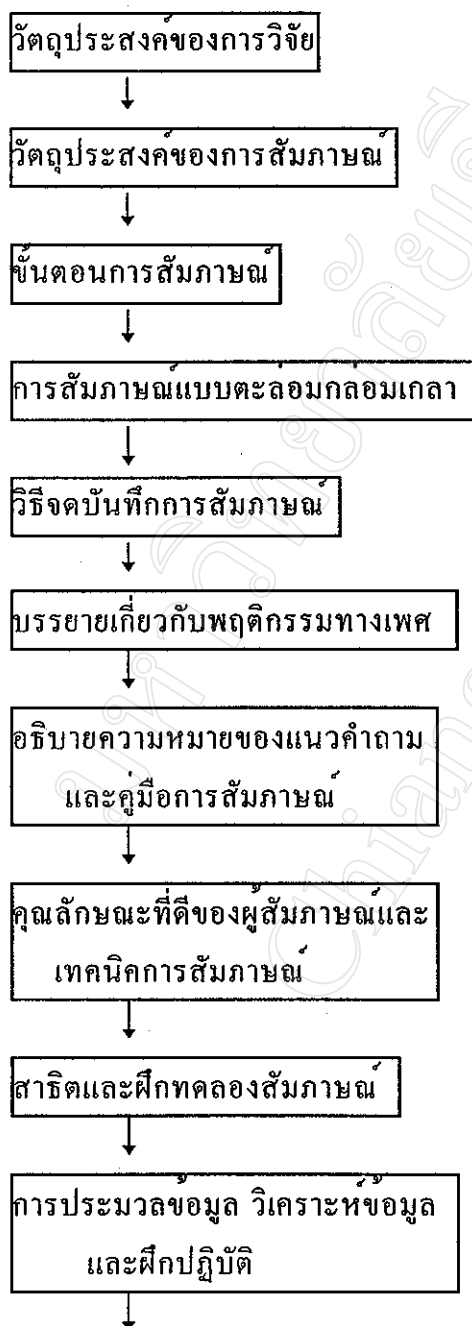
ผู้สัมภาษณ์แต่ละคนพบผู้ฝึกอบรมเพื่อร่วมกันพิจารณาข้อมูลที่สัมภาษณ์มา หากมีการตกหล่นของข้อมูล ผู้สัมภาษณ์ต้องกลับไปสัมภาษณ์เพิ่มเติม การร่วมพิจารณาข้อมูลระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ฝึกอบรมนี้ กระทำซ้ำคนละ 2 ครั้ง จนกว่าจะได้ข้อมูลตามต้องการ

ขั้นที่ 14 สนทนากลุ่มครั้งที่ 2

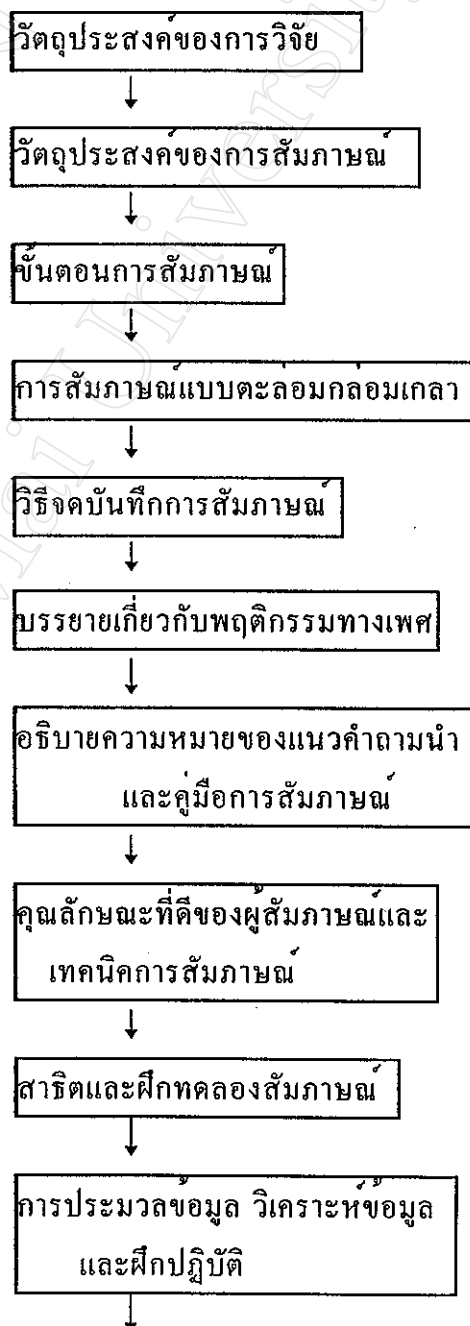
ผู้สัมภาษณ์และผู้ฝึกอบรมสนทนากลุ่ม เพื่อถามถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมต่อเนื่อง

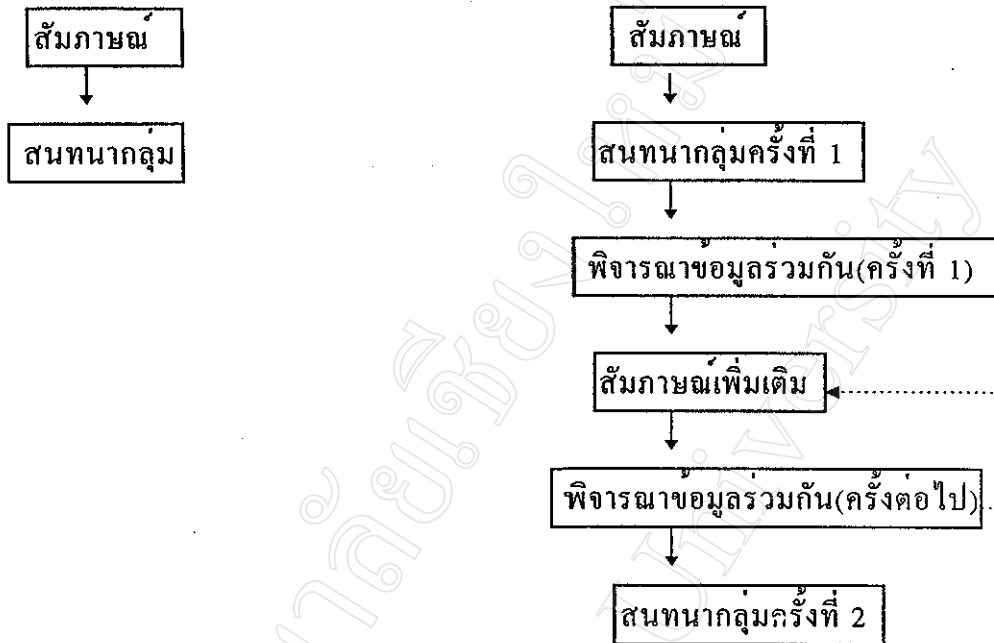
สำหรับรูปแบบการฝึกอบรมทั้ง 2 แบบแสดงให้เห็นในรูปของแผนภูมิได้ดังนี้

แบบฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม

แบบฝึกอบรมต่อเนื่อง

แผนภูมิ 1 รูปแบบฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนามและรูปแบบฝึกอบรมต่อเนื่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ในการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ตามรูปแบบการฝึกอบรมทั้งสองแบบ ดำเนินการที่ละรูปแบบ การฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่องดำเนินการก่อน โดยฝึกอบรมในวันหยุดกลางเดือนกรกฎาคม 2540 ใช้เวลา 1 วัน เริ่มตั้งแต่เวลา 9.00- 17.00 น. สำหรับรูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม ฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง 1 วัน โดยใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน การฝึกอบรมในวันที่ 1 และวันที่ 2 ฝึกอบรมวันละ 2 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 15.00- 17.00 น. สำหรับวันที่ 3 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 14.30- 17.30 น. ในระหว่างการฝึกอบรม ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้สัมภาษณ์ขณะเข้ารับการฝึกอบรม

2. ทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ ขอความร่วมมือผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มในการสัมภาษณ์

3. ในการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการหลังจากฝึกอบรมและสิ้นสุดในปลายเดือนสิงหาคม 2540 โดยผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม ใช้เวลาในการสัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ และผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง ใช้เวลาในการสัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์

4. เมื่อการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนยุติลง ผู้สัมภาษณ์มอบแบบสอบถามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ

5. เมื่อผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 25 คนแล้ว ผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์สนทนากลุ่มโดยใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการสัมภาษณ์ ตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม การสนทนากลุ่มผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมเสร็จสิ้นก่อนออกงานสนาม ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 20 นาที สำหรับผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมต่อเนื่อง ผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์สนทนากลุ่มด้วยกัน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 หลังจากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการสัมภาษณ์ ใช้เวลา 15 นาที และครั้งที่ 2 เมื่อสัมภาษณ์ครบทั้ง 25 คนแล้ว เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง ใช้เวลา 15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ และ ฐานนิยม (Mode)
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตขณะทำการฝึกอบรมและขณะสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มเมื่อจบการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Componential Analysis) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติแมน-วิทนี ยู (The Mann-Whitney U Test) และบรรยายสรุป ดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบตะล่อมกลุ่มเถลา ซึ่งมีลักษณะข้อมูลแบบพรรณนามากำหนดหมายเลขระบุนิยาม โดยให้กำหนดให้หมายเลข 1-5 เป็นผลการสัมภาษณ์ของผู้สัมภาษณ์คนที่ 1 หมายเลข 6-10 เป็นผลการสัมภาษณ์ของผู้สัมภาษณ์คนที่ 2 และกำหนดหมายเลขต่อไปเรื่อยๆ จนครบทั้ง 50 คน หลังจากนั้นนำผลการสัมภาษณ์ที่กำหนดหมายเลขระบุนิยามแล้ว มาจัดให้อยู่ในรูปแบบที่จะใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลข้อมูล โดยการพิมพ์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด ให้อยู่ในรูปแบบที่จะใช้กับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรม The Ethnograph ของ Seidel, Friese, & Leonard ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัย โดยการช่วยจัดหมวดหมู่ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งประเด็นสำคัญของข้อมูล การจัดข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงกัน หรือมีความสัมพันธ์เข้าไว้ด้วยกัน การดึงข้อมูลที่จัดแบ่งไว้แล้วมาใช้ (สุภาณี เวชพงศา และ ไกลรุ่ง วิจิตรธรรม, ม.ป.ป., หน้า 1)

3.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่จัดพิมพ์

3.3 นำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วเข้าสู่โปรแกรม The Ethnograph เพื่อสร้างหมายเลขกำกับข้อมูลแต่ละรายทุกบรรทัด

3.4 นำข้อมูลที่มีหมายเลขกำกับทุกบรรทัดมาอ่านอย่างละเอียด ซึ่งจะเริ่มมองเห็นว่าข้อมูลส่วนไหนบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ควรนำข้อมูลส่วนไหนไปช่วยตีความ แล้วแบ่งแยกข้อมูลเป็นส่วนย่อยๆ โดยกำหนดเป็นดัชนีกว้างๆ ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแนวการสัมภาษณ์ ได้แก่ ประวัติส่วนตัว ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก วิธีการเลี้ยงดู การเริ่มรู้สึกในพฤติกรรมของตนครั้งแรก ความรู้สึกของตนเองและผู้ปกครอง โอกาสในการแสดงออก ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีพฤติกรรมนั้น การแสดงออกพฤติกรรมหลังจบการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับทางสังคม และความคาดหวังต่อการยอมรับของสังคม

3.5 นำข้อมูลกลับไปเข้าในโปรแกรม The Ethnograph อีกครั้งหนึ่ง เพื่อกำหนดดัชนีในโปรแกรม แล้วให้โปรแกรมช่วยเคลื่อนย้ายข้อมูลที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งอยู่กระจัดกระจายในส่วนต่างๆ ของข้อมูลให้มารวมอยู่ด้วยกัน และดึงข้อมูลที่จัดแบ่งไว้แล้วมาอ่าน (ดูภาคผนวก ข. ตาราง 2)

3.6 ผู้วิจัยทำตารางเปรียบเทียบข้อมูล โดยการไขว้ตาราง (Crosstabulation) วิเคราะห์ส่วนประกอบของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 50 รายของผู้สัมภาษณ์ทั้ง

10 คน เป็นส่วนประกอบย่อยๆ เปรียบเทียบกันทั้งหมด และทำเครื่องหมายกากบาท (X) ในแต่ละส่วนประกอบย่อยที่มีข้อมูลปรากฏ

3.7 ทำการนับจำนวนกากบาทในแต่ละส่วนประกอบย่อยของผู้สัมภาษณ์แต่ละคน นำผลรวมของกากบาทของผู้สัมภาษณ์แต่ละคนมาเรียงลำดับจาก 1 ถึง 10 และนำไปทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติแมน-วิทนี ยู (The Mann-Whitney U Test) (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533, หน้า 121) จากสูตร

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - \sum R_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - \sum R_2$$

เมื่อ n_1 แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

$\sum R_1$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

$\sum R_2$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2